

Év végi értékelő beszámoló

2015-2016. tanév

Ökológiai munkaközösség

Debrecen, 2016. június 12.

**Fazekas Sándorné
munkaközösség vezető**

I. Helyzetértékelés

- humán erőforrások alakulása:

Itt kell leírnom, hogy annak ellenére, hogy a tantestület teljes létszámban nem tagja az ökológiai munkaközösségnek, példaértékű a tantestület elköteleződése a környezeti neveléssel kapcsolatosan. A különböző iskolai rendezvényeken mindenki kiveszi a részét a feladatokból, és a hétköznapjaink is a környezeti nevelés fontosságának szem előtt tartásával zajlanak.

- tárgyi feltételek, munkakörülmények alakulása:

Továbbra is probléma, hogy az ökológiai oktatóközpont helyiségeit nem tudjuk használni, illetve csak a Béres-terem áll rendelkezésünkre az esetleges foglalkozásokra. Így sok programot a Gönczyn lévő épületben kell megrendeznünk, amelyeket korábban az oktatóközpontban tartottunk. A munkaközösség együttműködése szempontjából továbbra sem javult a helyzet. A munkaközösség nagy létszáma, illetve az egész napos elfoglaltság nagyon megnehezíti a személyes kapcsolattartást, az együttműködést. Tulajdonképpen az év elején illetve az év végén találkozik teljes létszámban a munkaközösség. Így év közben a fő kapcsolattartási forma az email, illetve a telefonos kapcsolat. Leggyakrabban akkor történik kommunikáció munkaközösségen belül, ha konkrét feladat kapcsán megkeresem azokat, akiket érint a dolog, így elveszítjük azt a lehetőséget, hogy olyanok ötleteit, gondolatait is megismerjük, aki nem érintett egy adott feladatban. Bár az emailek mindenkinek szólnak, sajnos leginkább csak az reagál rá, aki érintett a feladat megoldásában.

II. Pedagógiai szakmai tevékenység

- munkaközösség szakmai programjának értékelése

Nemcsak a tanításban érvényesülnek a környezeti nevelés, fenntarthatóság pedagógiájának elvei, hanem az iskolai élet minden területén. A tanítási órákhoz kötődő tartalmak az iskola Helyi Tanterve szerint valósultak meg. Példaértékű iskolánkban az alsó tagozatosok munkája a környezeti nevelés terén. Az osztálytermek esztétikus dekorációjával, elrendezésével békés, biztonságos légkörű tanulási környezetet biztosítanak tanulóink számára. A faliújságokon nyomon követhető a mindennapi tevékenységük, közöttük a környezeti neveléssel kapcsolatos munkájuk. Nagyon fontos, hogy az alsós osztályok az életkori sajátosságaiknak megfelelően részt vesznek a munkaközösség munkatervében szereplő programokon, még úgy is, hogy osztálykeretben foglalkoznak az aktuális témákkal. Az első-második évfolyam ugyanúgy foglalkozott az „Év élőlénye” projekttel, mint a többi osztály. Folyamatosan gyűjtötték ősszel a pet-palackot, a műanyagkupakot, a használt elemet. Télen, amikor szükséges volt, etették a madarakat. Az alsós osztályok mindennapjaiban ténylegesen megfigyelhetőek a környezeti nevelésből adódó napi feladatok teljesítése. Sokkal inkább van módjuk odafigyelni és rutinokat kialakítani az energiatakarékossgal, a szelektív hulladékgyűjtéssel, az egészséges táplálkozással kapcsolatosan. Ezt meg is teszik a kollegák.

A felső tagozat sajátosságai miatt (teremcserék, nagyszámú pedagógus) ezeknek a rutinoknak a fenntartása, további erősítése a feladatunk. Problémát

okoz a helyhiány, amikor valamit gyűjteni kell, nagyon nehéz a tárolás megoldása. A büfé hiánya miatt nehéz az egészséges táplálkozás biztosítása, hiszen a boltban ellenőrizetlenül vásárolnak. Az egész felső tagozat számára szervezett programokon szívesen vesznek részt tanulóink, s reméljük, legalább annyira hatékonyak a szemléletformálásban, mint a korábban kialakított rutinok megerősítésében.

- a munkaközösség által gondozott hagyományok, szervezett rendezvények és ezek értékelése:

ökológiai jeles napok:

- Takarítási világnap - szeptember 3. szombatja (szeptember 20.) Ehhez kapcsolódó tevékenységünk a saját tanterem, illetve közvetlen környezetünk esztétikumának javítása. Minden osztály a saját környezetét tette rendbe. A szeptember 14-18-i hét folyamán az osztálytanítók, osztályfőnökök irányításával tevékenykedtek a tanulók.
- Európai autómentes nap – szeptember 22. Ezen a napon már fél 8-tól vártuk a tanulókat az udvaron felállított kerékpáros ügyességi pályával. 8 óráig és a szünetekben a felsősök, a tanítási órákon pedig a 3. és 4. osztályosok gyakoroltak a pályán. 54 felsős tanulót pontozott Gazdag Ádám és Benedek Gyöngyi, illetve az alsósokat az osztálytanítók. A második évfolyamosok is építettek kerékpáros ügyességi pályát és a gyalogos közlekedéssel kapcsolatos tesztlapot töltöttek ki.
- Állatok világnapja október 5. „Mutasd meg házi kedvencedet! Készíts plakátot, posztert, fényképet, esetleg kisfilmet! Írj verset, mesét és illusztráld!” pályázatot hirdettünk. A pályázatra rajzok és kisfilmek készültek. Az elkészült rajzok egy részét egy kisállat bolt pályázatára küldtük be, a rajzok nagy részét pedig az aulában állítottuk ki. A legjobb rajzokat korosztályonként értékeltük. Az értékelést Soltészné Czifra Ibolya és Gárdonyi Sándor végezte. Az elkészült kisfilmek közül a legjobb hármat a Gönczy-héten mutatták be a filmek készítői a tanuló ifjúságnak.
- December óta az első és második évfolyamos osztályok a korábban kihelyezett madáretetőkből folyamatosan biztosítják a táplálékot a nálunk élő madaraknak. A kihelyezett madárkalácsok egy részét a hatodikosok készítették technika órán.
- Víz világnapja március 22. Játékos vetélkedőre hívtuk diákjainkat. A felső tagozatosok 4 fős csapatai, összesen 32 diák vetélkedett kedden délután. A vetélkedő során megismerkedtek a víz világnapjának idei kampányfilmjével, két elfeledett vizes mesterséggel: a kubikosok és a pákászok munkájával. A hazánk vizeivel kapcsolatos kérdések megválaszolása után a vizes élőhelyek madarait keresték meg. Képrejtvények segítségével hazánk 3 vizes település neveztek meg. Végül a földünk vízkészletével kapcsolatos kérdéssorra válaszoltak. Tanulóink felkészültségét jelzi a szoros végeredmény. (Eredmények iskolánk honlapján olvashatóak.)
- A Föld napja április 22. A Föld hete elnevezésű programsorozattal ünnepeltük a Föld napját. Ebben a tanévben először ekkor hirdették meg

a Fenntarthatósági témahetet. Úgy gondolom minden programunk illett a témahét szellemiségéhez.

Április 18. hétfő: A MI FÖLDÜNK

A Föld hete programok a Partiscum Csillagászati Egyesület mozgó planetáriumának bemutatóival kezdődtek. Iskolánk minden tanulója részt vett az életkori sajátosságaiknak megfelelő témájú előadáson. A legkisebbek a „Legyél te is űrhajós!”, a 4-6. osztályosok „Az utazás a Naprendszerben”, míg a legnagyobbak a „Földtől az Univerzumig” látványos előadás résztvevőiként ismerkedtek a bennünket körülvevő tágabb környezetünkkel.

Ezen a napon vendégül láttuk egy előadás erejéig a Debreceni Ökoiskolák Hálózatának tagjait is. A debreceni ökoiskolák képviselői, tanulók és tanáraik, is részesei lehettek a világűrben tett utazásnak.

Április 19. kedd – A VÍZ NYOMÁBAN

Iskolánk felső tagozatos tanulói hosszú évek óta egy délelőttön üzemlátogatásokon vesznek részt. Ezen a tematikus napon tanulóink a víz illetve a szemét nyomába eredtek.

Mitől élő az élővíz? – Az 5. évfolyamosok Benedek Gyöngyi és Szegedi Erika tanárnők vezetésével a Tóció patak vízminőség vizsgálatát végezték el a Bisel módszer alkalmazásával. Megállapították, hogy a Tóció vízminősége jó.

Mi folyik a csapból? – A 6. évfolyamosok a Debreceni Vízmű Pallagi úti telepére látogattak, ahol megtudhatták, hogy honnan van Debrecen város ivóvize, s mi minden történik vele, míg a csapból kifolyik?

Mi van a lefolyó után? – A 7. évfolyamosok a város szennyvíztelepére látogattak.

Szemét vagy hulladék? – A 8. évfolyamosok egy hulladék feldolgozó üzemből szereztek tapasztalatokat.

Április 20. szerda – PRÓBÁLD KI! VIZSGÁLÓDJ! KUTASS! BIZONYÍTSD BE!

Komplex természettudományi vetélkedőn vettek részt az 5-6. osztályosok 4-4 csapata. A vetélkedő során környezetvédelmi totót tölthettek ki. Azután a 2016-os év élőlényeit kellett felismerniük. 4 különböző vízmintának indikátor papír segítségével meg kellett állapítaniuk a Ph értékét, eldönteni, hogy savas vagy lúgos a pohárban található vízminta. Jód segítségével kimutatták a burgonyában található keményítőt. A világhálót használva földrajzi kérdésekre válaszoltak. Végül Benedek Gyöngyi tanárnő által bemutatott kísérletet magyarázták, írták le mi történik akkor az élővilágban, ha ez a valóságban történik meg. A kísérlet a víz olajszennyezését modellezte.

A 7-8. osztályosok 3 fős csapatai, összesen 27 gyerek kísérletezett, versenyzett a 12-es teremben szerda délután. Pillangó hajtogatással hangolódta rá a délutáni feladatokra. Készítettek gyertyaszivattyút, fűjtak palackba buborékot. Állítottak elő oxigént kémia kísérlettel és modellezték a növények fotoszintézisét. Vizsgálták a tanterem levegőjét.

Elméleti kérdések is voltak az oxigénnel és a levegőszennyezéssel kapcsolatosan.

Április 21. csütörtök: TEHETSÉGNAP

Az év élőlénye projekt bemutatói a Józsi Községi Házban – 1-8. évfolyam. Minden osztály megismerkedett az általa választott illetve kihúzott élőlénnyel, életmódjával. Megkeresték zenei, irodalmi, gasztronómiai előfordulásukat. Nagyon változatos és sokszínű bemutatókat láthattunk ebben az évben is.

A Gönczy ökológiai lábnyoma – online kérdőív segítségével felmértük, hogy a családok mennyire „zöldek”. A kérdőívek kiértékelésének eredményét ismertette Fazekas Sándorné. Iskolánk ökológiai lábnyoma 2,79 ha.

III. Kincseink Diákkonferencia iskolai fordulójának előadásai – 5-8. évfolyam

Kiállítás az elmúlt évek év élőlényeit bemutató tablóból, a projektekhez készült mesékből, versekből a Községi Házban.

Április 22. péntek: SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS

A hagyományoknak megfelelően ezen a napon papírhulladékot és elektronikai hulladékot gyűjtöttek iskolánk tanulói a józsi településrészen. Előző héten az AKSD Kft által biztosított szórólappal, plakátokkal hívtuk fel a lakosság figyelmét a hagyományos hulladékgyűjtésünkre. Ezen a napon tanulóink 10970,6 kg papírt és 6540 kg elektronikus hulladékot gyűjtöttek. Ekkor készítette el Gárdonyi Sándor tanár úr néhány gyerek segítségével iskolánk ökológiai lábnyomát szemléltető újrahasznosított kupakokból készült képét. Az elkészült kupakkép az ökológiai oktatóközpontot színesíti.

Fenntarthatósági témahét:

Az 5.a, 5.b, 6.a, 6.b és a 8.b osztályokkal technika óra keretében feldolgozták a témahét ajánlott témáját, Az élelmiszerek útja – avagy hogyan kerülnek ételeink az asztalunkra.

Ezenkívül húsz három fős csapatunk benevezett a Fenntarthatósági Kupa internetes vetélkedőre, ahol a Gönczys Lányok (Szabados Eszter, Kovács Ágnes, Tóth Adrien 8.a) 7. helyezést értek el.

A Föld hete programjain az alsó tagozatosok a planetárium előadásain, a Tehetségnapon és a szelektív hulladékgyűjtésben vettek részt. Néhány osztály egyéni programot szervezett. A 3.a-sok Zelemérre kerékpároztak, aszfalt rajzversenyen vettek részt az iskola udvarán.

Egyéb programok:

- Augusztus 28. péntek: „Zöldítő tanévnnyitó” ökológia roadshow. Az Észak-alföldi régió 28 érdeklődő intézménye vett részt a különböző programokon, melyet az OFI-val közösen rendezett iskolánk. A munkaközösség tagjai biztosították a rendezvényre érkező tanulók számára a különböző tevékenységeket, a játszva tanulás színtereit. A játékok színvonalát mutatja, hogy a felnőttek is kíváncsian figyelték, milyen játék lehetőségeket kínáltunk a diákok részére. Az egész

tantestület, de elsősorban a munkaközösség tagjai szívesen és lelkesen vettek részt a feladat megoldásában. Állomások: Tóció-patak vizének vizsgálata Bisel-módszer szerint; helyszínelők – Miről árulkodik a szemét?; Mennyire vagy zöld?; Az év élőlényei 2015-ben – szókereső, Ki vagyok én?, memóriajáték, képkirakó; szelektív hulladékgyűjtés; Energiakaland; PET-palack zsugorítás; sportjátékok.

- Október 19-22.: **Gönczy-hét** Munkaközösségünk a Gönczy-hét egyik szervezője volt.

Hétfő délután a felsősök évfolyamonként különböző programokon vettek részt. Az ötödik évfolyamosok a „03.21 – A kihívás” programon a Down-szindrómával élők helyzetével ismerkedtek, próbáltak hétköznapi feladatokat megoldani „nehezített” körülmények között. A foglalkozást Dr Joó Katalin és segítők vezették. A hatodikosokhoz az *Aura Segítő Kutya Alapítvány* két kutyája érkezett: Péntek és Dió Nagy Lajos és segítője felvezetésével. Beszélgettek a gyerekekkel a kutyák szerepéről, hol, milyen körülmények között tudnak segíteni az embereknek. Közben különböző feladatokat hajtottak végre a gyerekekkel együtt. A hetedikesek az *Unicef* két önkéntes trénerének vezetésével a világ különböző pontjain élő gyerekek helyzetével ismerkedtek a rendhagyó „Ébresztő Óra” keretében. Mindkét hetedik osztály tagjai lelkesen és aktívan oldották meg a rájuk váró feladatokat. A nyolcadikos lányok az egészséges táplálkozás fontosságáról, a fiúk a dohányzás, alkoholfogyasztás káros hatásairól beszélgettek *Debreceni Orvostanhallgatók Egyesületének* két tagjával.

Kedden az Agóraba, a tudományos élményközpontba látogatott el az iskolánk a 2. évfolyamtól kezdődően. Délelőtt a felső tagozatosok, délután az alsó tagozatosok vették birtokukba az Agóra játékeit, hallgatták meg a különböző előadásokat.

Szerdán zöld napot tartottunk. Ekkor volt az Állatok világnapjára meghirdetett rajzpályázat eredményhirdetése, az elkészített kisfilmek bemutatója. Ezután Arany Tamás, Bukovics Dóra és Hidi Kristóf 7.b osztályos tanulók előadását hallgattuk meg a korszerű, környezetbarát energiatermelés módozatairól. Felkészülésüket Fodor László tanár úr segítette. Azután a felsős osztályok 4 fős csapatai Energiakaland vetélkedőn vettek részt. a többiek az aulában zöldítő játékokkal ismerkedtek, PET-palackot zsugorítottak volt gönczys diákok segítségével.

Csütörtökön zöld büfé üzemelt az aulában, ahol volt gönczys diákok padlizsánkrémes, karfiolkrémes falatkákkal és gyümölcssalátával kínálták a gyerekeket.

- Rendhagyó tanítási formák: erdei iskola. Iskolánk több osztálya vett részt erdei iskolai programon.

3.a Harangodi erdei iskola Napkor június 6-10.

3.b május 17-18

4.a június 8-10. Nyíregyháza - Sóstó

4.b június 6-8. Nyíregyháza - Sóstó

5.a május 18-20. Hármashegyfalja

5.b május 17-19. Harangodi erdei iskola Napkor
6.a május 26-28. Esztergom
6.b április 4-5. Bükk-szentkereszt

- Kapcsolattartás, együttműködés belső és külső partnerekkel (más munkaközösségekkel, iskolai és iskolán kívüli szervezetekkel, szülőkkel)

Külső partnerek:

Hagyományosan jó kapcsolatot ápolunk az AKSD Kft-vel. Ebben az évben is minden alsó tagozatos osztály benevezett a „Gazdálkodj akkusán” elemgyűjtő versenybe. 4 osztály tudta összegyűjteni az ajándékhoz szükséges 15 kg használt elemet, a másik 4 osztályt oklevéllel jutalmazták. Az elemgyűjtéshez minden osztálynak igényeltünk olyan műanyag hordót, amelyben biztonságosan tárolhatták a használt elemet az osztálytermeikben.

A felső tagozatosok a PontVelem Nonprofit Kft által meghirdetett elemgyűjtő versenyben vesznek részt. Önállóan gyűjtenek, Benedek Gyöngyi tanárnő a kapcsolattartó.

Szülőkkel történő kapcsolattartás: online kérdőív, hulladékgyűjtés, műanyag palack és kupak gyűjtése,

Debreceni ökoiskolák hálózata

Iskolánk koordinálja a debreceni ökoiskolák hálózatának munkáját. Az év során részt vettünk egymás rendezvényein. Bár az egész napos iskola okozta folyamatos leterheltség miatt egyre nehezebben tudunk részt venni más iskolák rendezvényein és ugyanez mondható el más iskolákról is. A következő programokon vettünk részt:

Szeptember 22.: kapcsolódtunk a Csokonai Vitéz Mihály Gimnázium által szervezett zeleméri kerékpártúrához. Gazdag Ádám tanár úr és 4 nyolcadikos tanuló

Október 12.: Ökotájfutás a Debreceni Lorántffy Zsuzsanna Általános Iskola szervezésében. Csapatunk (Kisev Ádám 7.a; Solymosi Attila és Molnár Dániel 8.a osztályos tanulók; felkészítő: Gazdag Ádám) megnyerte a versenyt.

November 16.: A Debreceni Benedek Elek Általános Iskola által szervezett természetismereti interaktív táblás vetélkedőt 5-6. évfolyam 3 fős csapatok részvételével. Iskolánk csapata is részt vett és 2. helyezést ért el. Csapattagok: Nagy Mihály és Dobi Fanni 6.b; Vágó Márkó 5.a osztályos tanulók.

Február: Részt vettünk a Debreceni Fazekas Mihály Általános Iskola által meghirdetett „Fazekas Mihály, a botanikus” – rajzpályázaton. Németh Patrícia rajzát különdíjjal értékelték.

Április 18-án iskolánk látta vendégül az ökoiskolák képviselőit. A „Földtől az Univerzumig” című előadást tekintették meg a mozgó planetáriumban.

- Szakmai továbbképzések (szakmai napok, konferenciák, akkreditált továbbképzések, szakvizsgát, diplomát nyújtó képzések – amelyeken résztvevőként, szervezőként közreműködtünk (időrendi sorrendben)

Augusztus 28. péntek: „Zöldítő tanévnitó” ökológia roadshow. Az Észak-alföldi régió 28 érdeklődő intézménye vett részt a különböző programokon, melyet az OFI-val közösen rendezett iskolánk.

Az Almárium. Fodorné Magyar Ágnes és Kovács Zsuzsa illetve Bodnárné Szőke Éva a két ötödik osztállyal az ENI-ökoiskola egy modulját adaptálta. Az Almárium című modul az almáról illetve a Fajtamentő Tündéerkertünkről (almás kert) szólt. Az egyik osztállyal ősszel, a szüret idején, a másik osztállyal kora tavasszal, a metszés idején tartották a foglalkozást. A tavaszi órán vendégek is részt vettek a foglalkozáson.

November 15: KLIK-nap a Kölcsey Központban. Az ökológiai munkaközösség zöldítő játékokkal vett részt a rendezvényen.

- III. Külső vizsgálatok, belső mérések eredményei, elemzések, feladatok meghatározása
- Iskolánk, mint örökös ökoiskola szakdolgozati téma lett. A gödöllői egyetem hallgatója az ökoiskolákról készítette szakdolgozatát és Lányi András, az ELTE egyetemi docense iskolánkat ajánlott a hallgatónak. A nyolcadikosokkal vette fel a „Mennyire vagy zöld” kérdőívet. Sajnos az elkészült elemzésről még nincs visszajelzésünk.
 - A Gönczy ökológiai lábnyoma. a Föld hete előtt online kérdőív segítségével felmértük, hogy az iskolába járó családok mennyire „zöldek”. A kérdőívek alapján készült elemzést Fazekas Sándorné mutatta be a Tehetségnapon. Az elemzés az iskola honlapján olvasható
- IV. Pályázatok (a munkaközösség által készített, benyújtott pályázatok, nem volt ilyen
- V. Gyermek és ifjúságvédelmi felelős, fejlesztő pedagógus munkájának segítése nem releváns
- VI. Helyi minőségfejlesztés, minőségbiztosítás nem releváns
- VII. Összegzés, javaslattétel
- A munkaközösség ebben a tanévben is nagyon sok és változatos programot szervezett iskolánk tanulóinak. A munkaközösség minden tagja magas szinten végezte vállalt illetve rábízott feladatát. A tanulók a visszajelzések alapján szeretik ezeket a programokat.
- Ebben az évben elmaradt, de szeretném jövőre újra betervezni a két évvel ezelőtti az Energiakalandban résztvevő csoport által a villanykapcsolókra kiragasztott „kapcsolj le” matricák felújítását, pótlását.
- Egy olyan kérdőív felvételét, amely az intézmény működését vizsgálja abból a szempontból, hogy a napkollektorok használata mennyivel csökkenti a villanyszámlát. Bár gondolom, ehhez a DIM együttműködése is szükséges.

A felső tagozatosok által használt tantermek állapota, bútorzata egyre romlik. A gyerekeken is sok múlik. Valamilyen ösztönző rendszert kitalálni a diákönkormányzattal együtt a környezetünk jobb megbecsülésére, a szándékos rongálások megelőzésére. Cél, hogy a felsős tantermek is hasonló színvonalú környezetet biztosítsanak a tanulóinknak.

Sajnálom, hogy a Hortobágyi Nemzeti Park által meghirdetett levelezős versenyeken ebben az évben egy csoport sem vett részt. Két évvel ezelőtt, amikor először vettünk részt rajta, nagyon színvonalas feladatlapokat kaptak a gyerekek. Gondolom az időhiány miatt erre már nem jut energia.

Ebben az évben a munkaközösség tevékenysége jól dokumentált volt az iskola honlapján. Bárki nyomon követhette munkánkat.